

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Római Katolikus Teológia
1.3 Intézet	Római Katolikus Didaktikai Teológia
1.4 Szakterület	Római katolikus teológia (vallástanár); vallástudomány
1.5 Képzési szint	alap
1.6 Szak / Képesítés	Római katolikus teológia (vallástanár); vallástudomány

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	A kereszténység az ókorban és a középkorban						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Nóda Mózes						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	drd András Szabolcs						
2.4 Tanulmányi év	1	2.5 Félév	1	2.6 Értékelés módja	vizsga	2.7 Tantárgy típusa	kötelező – alap

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1 Heti óraszám	5	melyből: 3.2 előadás	3	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					44
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					14
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					38
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					14
Vizsgák					6
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszám					116
3.8 A félév össz-óraszám					172
3.9 Kreditszám					7

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	<ul style="list-style-type: none"> Nincs
4.2 Kompetenciabeli	<ul style="list-style-type: none"> Az egyháztörténet módszerei. Az egyház terjedése és fejlődése. Az ókor és középkor története.

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> Táblával és videoprojektorral felszerelt terem, intézeti könyvtár
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> Táblával és videoprojektorral felszerelt terem; intézeti könyvtár

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> A keleti és nyugati egyház kialakulása. Egység és különbözőség. Az egyház születése és terjedése. A középkori kibontakozás.
----------------------	---

Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • Az egyház történetének alapfokú megismerése • Az egyház történetének jelentőségének megértése • Az egyház történetének helyes értelmezése
------------------------------------	---

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • Az egyháztörténet forrásainak értelmezési képessége
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • A kritikai történeti érzék elsajátítása • Az egyháztörténet kulcsfogalmainak elsajátítása és megértése • Az egyház kialakulásának és fejlődésének megértése

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Az egyháztörténelem fogalma, tárgya. A kereszténység terjedése	előadás	Deák, EgyháztörténelemI, 1–12;
2. A római birodalomhoz való viszony, az első keresztényüldözések. A keresztényellenes polémia a 2. században.	előadás	Deák, EgyháztörténelemI, 12–25;
3. Az egyház élete a 2-3 században. Utolsó üldözések és az egyház felszabadulása.	előadás	Deák, EgyháztörténelemI, 25–39;
4. A nikaiai zsinat. Az I. konstantinápolyi zsinat. Egyház és állam Theodosiusig	előadás	Deák, EgyháztörténelemI, 39–50;
5. Az efezusi és khalkédóni zsinat. A szerzetesi mozgalom.	előadás	Deák, EgyháztörténelemI, 50–58;
6. Az egyház élete az ókor végén (4-7 sz.)	előadás	Deák, EgyháztörténelemI, 58–70;

7. A középkor tulajdonságai. Nursiai Szent Benedek. A népvándorlás első hulláma.	előadás	Deák, Középkor. I, 1–19;
8. A kereszténység elterjedése a brit szigeteken. A képromboló vita. A pápaság és a frankok szövetsége.	előadás	Deák, Középkor. I, 19–34;
9. A karoling korszak.	előadás	Deák, Középkor. I, 35–46;
10. Az egyház liturgikus élete a 9-10. században. A pápaság a 9-10. században.	előadás	Deák, Középkor. I, 47–53;
11. A nyugati császárság megújulása. A középkori társadalom.	előadás	Deák, Középkor. I, 48–59;
12. Az északi és szláv népek megtérése. Az 1054-es szakadás.	előadás	Deák, Középkor. I, 60–67
13. A kereszténység reformja - Cluny. VII. Gergely.	előadás	Deák, Középkor. I, 68–77.
14. A szerzetesség reformja a 11-12. században. A keresztes hadjáratok.	előadás	Deák, Középkor. I, 78–90.
Könyvészet Deák Viktória Hedvig: Egyháztörténelem I. Bp., 2005; Deák Viktória Hedvig: Egyetemes egyháztörténelem, Középkor I., Bp., 2006. August Franzen: Kis egyháztörténet, Szeged 1998. Adalbert Hamman: Így éltek az első keresztények, Bp., 2016. Félegyházy József: Az egyház a körai középkorban, Bp., 1967. Marton József: Keresztény ókor, Marosvásárhely 2004, Marton József: Keresztény középkor, Marosvásárhely 2005. Jedin, H. A zsinatok története, Bp., 1998.		
8.2 Szeminárium	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1 . Kaiszareiai Euszebiosz	diákok előadása, kérdések	Részletes bibliográfia a

	megvitatása	szeminárium jegyzékben
2. Vértanúakták	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
3. Apokrif irodalom Főbb eretnekek: Markión, Ariosz, Nesztóriosz	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
4. Római Szt. Kelemen Antiochiai Szt. Ignác	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
5. Athénagorász Lyoni Szt. Ireneusz	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
6. Órigenész Alexandriai Kelemen	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
7. A kappadókiai atyák	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
8. Tertullianus Szt. Ciprián	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
9. Szt. Ambrus Szent Ágoston	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
10. Nagy Szt. Athanásziosz Alexandriai Szt. Kürillosz	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
11. Damaszkuszi Szt. János Aranyszájú Szt. János	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
12. Nagy Szt. Leó Nagy Szt. Gergely	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
13. Nursiai Szt. Benedek Egyiptomi szerzetesírók	diákok előadása, kérdések megvitatása	Részletes bibliográfia a szeminárium jegyzékben
14. A magyarok megtérése	diákok előadása, módszerek alkalmazása	Részletes bibliográfia a szeminárium

		jegyzékben
Könyvészet Deák Viktória Hedvig: Egyháztörténelem I. Bp., 2005; Deák Viktória Hedvig: Egyetemes egyháztörténelem, Középkor I., Bp., 2006. August Franzen: Kis egyháztörténet, Szeged 1998. Adalbert Hamman: Így éltek az első keresztények, Bp., 2016. Félegyházy József: Az egyház a körai középkorban, Bp., 1967. Marton József: Keresztény ókor, Marosvásárhely 2004, Marton József: Keresztény középkor, Marosvásárhely 2005. Jedin, H. A zsinatok története, Bp., 1998.		

9. A tantárgy tartalmának összhangba hozása az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásaival.

<ul style="list-style-type: none"> • A tantárgy tartalma megegyezik az egyetemi oktatásban a fontosabb egyetemeken liturgikus teológia tartalmával és módszereivel. • A tárgy keretében figyelembe vesszük a kortárs liturgikus irodalom eredményeit.
---

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Kulcsfogalmak és liturgia szerkezetének, szerepének megértése	Féléves részvizsga (írásbeli) és félév végi vizsga (írásbeli)	75 %
10.5 Szeminárium	Szemináriumi dolgozat megfelelése a liturgikus kutatás módszertanának	Félév végi írásbeli vizsga	25 %
	A szemináriumi témák elsajátítása	A részvizsga és félév végi vizsga keretében	L. 10.4
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none"> • A liturgikus teológia alapfogalmainak ismerete; a liturgia alapcselekményeinek ismerete; • Az alapvető liturgikus cselekmények ismerete • Vizsgafeltételek: Deák Hedvig: Egyháztörténelem I.-II. jegyzetek. A vizsga: írásbeli; A parciális és vizsgajegy 75%+szeminárium 25; A parciális a hetedik hét után, ekkor küldöm a tételsort is. A szemináriumi tevékenység elvárásait drd. András Szabolcs közli. 			

Kitöltés dátuma
2018. április 23.

Előadás felelőse
Dr. Nóda Mózes

Szeminárium felelőse
drd. András Szabolcs

Az intézeti jóváhagyás dátuma
2016. április 30.

Intézetigazgató
Dr. Zamfir Korinna